

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 22444/2024
21.11.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиља мал. АА и мал. ББ, чији је законски заступник ВВ из ..., које заступа пуномоћник Марија Вучковић, адвокат из ..., против тужене ГГ из ..., чији је пуномоћник Горан Бурсаћ, адвокат из ..., ради повећања издржавања, одлучујући о ревизији тужене, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 435/24 од 28.08.2024. године, у седници одржаној 21.11.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж2 435/24 од 28.08.2024. године у делу којим је усвојена жалба мал. тужиља и **преиначена** пресуда Основног суда у Сомбору П2 220/24 од 17.05.2024. године у погледу одлуке о висини доприноса за дечије издржавање, тако што се у том делу жалба мал. тужиља **одбија** као неоснована и **потврђује** пресуда Основног суда у Сомбору П2 220/24 од 17.05.2024. године у делу којим је тужбени захтев одбијен, те у делу о трошковима жалбеног поступка тако што се одбија захтев мал. тужиља за накнаду трошкова жалбеног поступка.

У преосталом, ревизија тужене **СЕ ОДБИЈА** као неоснована.

Трошкови ревизијског поступка туженој се не досуђују.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сомбору П2 220/24 од 17.05.2024. године делимично је усвојен тужбени захтев и измењена обавеза одређена пресудом Основног суда у Сомбору П2 407/21 од 06.05.2022. године у делу који се односи на издржавање мал. АА и мал. ББ од стране мајке, тако што је обавезана тужена ГГ да плаћа месечно на име свог дела доприноса за издржавање мал. АА и мал. ББ износ од по 8.000,00 динара, до сваког 15-ог у месецу за текући месец, почев од дана подношења тужбе 12.04.2024. године па док за то постоје законски услови, доспеле износе исплати одједном, на означени рачун законског заступника мал. деце (став први и други изреке). Одбијен је део тужбеног захтева преко досуђеног износа од 8.000,00 динара до траженог износа од 19.000,00 динара за мал. АА и преко досуђеног износа од 8.000,00 динара до траженог

износа од 15.000,00 динара за мал. ББ (став трећи изреке). Одлучено је да свака странка сноси своје трошкове (став четврти изреке).

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 435/24 од 28.08.2024. године, жалба мал. тужилца је делимично усвојена, делимично одбијена и наведена првостепена пресуда је у побијаном одбијајућем делу одлуке о издржавању и у делу одлуке о трошковима поступка преиначена тако што је обавезана тужена да на име свог дела доприноса у издржавању мал. АА и мал. ББ поред досуђеног износа од по 8.000,00 динара месечно, плаћа још и износ од по 2.000,00 динара месечно, односно 10.000,00 динара по мал. детету, укупно 20.000,00 динара месечно, до сваког 15-ог у месецу за текући месец почев од 12.04.2024. године, док за то постоје законски услови, доспеле рате одједном, на текући рачун законског заступника деце, као и да мал. тужилцама на име накнаде трошкова поступка исплати износ од 47.250,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате, а у преосталом делу је наведена пресуда потврђена. Обавезана је тужена да мал. тужилцама на име трошкова другостепеног поступка исплати износ од 4.500,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП учињених у поступку пред другостепеним судом, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду, применом члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Србије“ број 72/11 ... 10/23) и члана 208. Породичног закона, и нашао да је ревизија тужене делимично основана.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а ни друге битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. истог закона, јер у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене одредаба овог закона. Другостепени суд је прихватио чињенично стање утврђено првостепеном пресудом и навео разлоге којима се руководио код доношења побијане пресуде.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилце мал. АА рођена ...2009. године и мал. ББ рођена ...2011. године поверена су оцу ВВ ради самосталног вршења родитељског права, пресудом о разводу брака од 06.05.2022. године, којом је тужена мајка деце обавезана да за њихово издржавање плаћа месечно износ од по 5.000,00 динара, по постигнутом договору о вршењу родитељског права и висини доприноса за дечије издржавање. Деца живе са оцем у ..., где похађају основну школу, мал. АА осми разред и мал. ББ седми разред. Потребе деце су уобичајене за њихову узрасну доб и утврђене су по структури месечних издатака, као и услова трошкова живота у домаћинству. Кућа у којој живе у сувласништву је њиховог оца и деде по оцу. Ради се о приземној кући за коју режијске трошкове сноси њихов отац у висини од 21.500,00 динара месечно, а његови родитељи носе трошкове исхране у домаћинству. Они остварују пензије у укупном износу од 128.000,00 динара месечно, закупнину од издавања стана у насељу ... од 100 евра месечно и закупнину од издавања земљишта 400 евра годишње. Отац деце ВВ запослен је у Општој болници у ... као техничар на

Одељењу ... и два пута месечно ради у ... државној амбуланти као лабораторијски техничар, тако да остварује зараду од око 55.500,00 динара месечно. Власник је стана у ... за који његови родитељи као плододживаоци убирају закупнину. Посвећен је деци, обезбеђује им индивидуалне часове страних језика и појединих наставних предмета, бављење спортом уз плаћање чланарине и набавку спортске опреме, редовна летовања и зимовања, социјалне потребе, дружења и разоноду.

Дужник издржавања, овде тужена ГГ живи у брачној заједници са ДД са којим има заједничко дете мал. ЂЂ, рођеног ...2022. године. Као запослена у продавници пластике „ЕЕ“ у ... на радном месту продавца примала је минималну зараду у износу од око 35.000,00 динара. При таквој заради, пре рођења њеног трећег детета обавезана је да издржавању мал. тужиља доприноси месечно износом од по 5.000,00 динара. Од поднете тужбе за повећање издржавања 12.04.2024. године тужена током одсуства ради неге детета прима накнаду у месечном износу од нето 17.952,00 динара. Тужена се и радно ангажује тако што уз накнаду прави торте и на тај начин просечно месечно оствари приход од око 15.000,00 динара. Њен супруг је запослен у фирми која се бави гипсарским радовима на пословима стављања гипса, са пријављеном минималном зарадом од 46.000,00 динара, поред које добија и део зараде исплатом на руке, а допунским радом у приватној режији оствари још око 10.000,00 динара месечно. Тужена са породицом, супругом и сином, живи у ... у дворишној згради у једном од станова који је у својини супругових родитеља, а недавно купљени стан у истој згради она и супруг реновирају да би се у тај стан преселили.

Имајући у виду овако утврђено чињенично стање, првостепени суд је закључио да је тужена у могућности да доприноси издржавању мал. тужиља у износу од по 8.000,00 динара за свако дете месечно (што укупно износи 16.000,00 динара). По оцени првостепеног суда, овај износ издржавања адекватан је постојећим околностима, потребама деце и животном стандарду родитеља, као и средине у којој деца живе, и заједно са средствима које ће обезбедити отац, деци ће бити обезбеђени услови за правилан развој и подмирење потреба. Преко досуђеног износа издржавања од по 8.000,00 динара месечно почев од 12.04.2024. године па надаље, тужбени захтев је одбијен као неоснован. Суд је имао у виду да минимална сума издржавања коју као накнаду за храњенике односно за лица на породичном смештају периодично утврђује министарство надлежно за породичну заштиту, у складу са законом, у релевантном периоду износи 45.741,00 динара, а уважавањем и других чинилаца од утицаја на висину обавезе издржавања, одредио висину њене обавезе према мал. тужиљама.

Другостепени суд је прихватио утврђење првостепеног суда о релевантним чињеницама, али је сматрао да је износ од по 8.000,00 динара на име дечијег издржавања одмерен у превише ниском износу, па је полазећи од износа минималне суме издржавања и утврђења о потребама мал. АА и мал. ББ, оценио да тужена треба да буде обавезана да на име доприноса за њихово дечије издржавање плаћа износ од по 10.000,00 динара, укупно 20.000,00 динара месечно, сматрајући да се тиме не угрожава егзистенција тужене, којој преостаје довољно средстава за задовољење њених егзистенционалних потреба као и мал. сина као детета негујућег узраста чије су потребе реално мање од потреба мал. тужиља које су тинејџерског узраста.

Основано се ревизијом тужене указује да је другостепени суд погрешном применом материјалног права преиначио првостепену пресуду, усвајањем тужбеног захтева преко износа од 8.000,00 динара за износ од још по 2.000,00 динара месечно на име издржавања мал. тужилца, што реално не одговара стварним могућностима тужене као обвезника плаћања доприноса за дечије издржавање.

Повећање издржавања основ има у одредби члана 164. Породичног закона, због промењених околности на основу којих је донета претходна одлука. Из утврђених чињеница произилази да се промена на страни деце као поверилаца издржавања огледа у повећању њихових потреба, а на страни тужене као дужника издржавања огледа се у томе што она има законску обавезу издржавања и трећег мал. детета, ради чије неге се користи правом на одсуство, током којег остварује нето накнаду од 17.952,00 динара и приходовањем од свог рада ван радног односа остварује 15.000,00 динара месечно, што укупно износи око 33.000,00 динара месечно. Са таквим примањима, под околностима лимитираних могућности да се у већој мери радно ангажује ради стицања прихода, тужена објективно није у могућности да за издржавање ћерки издваја износ већи од укупно 16.000,00 динара месечно. Код одређавања износа обавезе на страни дужника издржавања, суд је дужан да се руководи критеријума прописаним у члану 160. Породичног закона. Овим чланом је прописано у ставу 1. да се издржавање одређује према потребама повериоца и могућностима дужника издржавања, при чему се води рачуна о минималној суми издржавања (став 1), а у ставау 3. да могућности дужника издржавања зависе од његових прихода, могућности за запослење и стицање зараде, његове имовине, његових личних потреба, обавезе да издржава друга лица те других околности од значаја за одређивање издржавања. У погледу критеријума могућности дужника издржавања, правилна је оцена дата од стране првостепеног суда, који је у складу и са осталим критеријумима из члана 160. Породичног закона одредио одговарајућу висину обавезе тужене, те правилном применом материјалног права одлучио о тужбеном захтеву за повећање издржавања са 5.000,00 на по 8.000,00 динара месечно почев од подношења тужбе 12.04.2024. године, а преко тога тужбени захтев одбио као неоснован.

Из изнетих разлога, на основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Мал. тужилце остварују право на накнаду трошкова првостепеног поступка, у складу са одредбом члана 207. Породичног закона, која прописује да о накнади трошкова поступка у вези са породичним односима, суд одлучује по слободној оцени, водећи рачуна о разлозима правичности. Висина тужилама припадајуће накнаде трошкова првостепеног поступка на терет тужене, правилно је одређена од стране другостепеног суда, у погледу накнаде за заступање од стране пуномоћника адвоката, уз примењено увећање од 50% за заступање две странке, имајући у виду врсту спора, прописану основицу за обрачун адвокатске награде за заступање у спору о законском издржавању и број заступаних лица (Тарифни број 13. и 17. Адвокатске тарифе). Насупрот томе, ревизија тужене није основана па је у том делу одбијена применом члана 414. став 1. ЗПП. Због преиначења другостепене пресуде, преиначена и одлука о трошковима жалбеног поступка, одбијањем захтева тужилца за накнаду трошкова жалбеног поступка, јер са жалбеним побијањем одлуке о тужбеном захтеву успех нису постигле. Накнада трошкова ревизијског поступка туженој се не досуђује на терет мал.

тужилаца, јер то не би било у складу са принципом правичности, имајући у виду да је поступак покренут и вођен у циљу заштите малолетне деце. О трошковима поступка одлучено је као у изреци, на основу члана 165. став 2. ЗПП.

Председник већа - судија
Јелица Бојанић Керкез, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић